

**CONSILIUL SUPERIOR AL
PROCURORILOR**

*mun. Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
tel.022-828501 e-mail:aparat@csp.md*

**THE SUPERIOR COUNCIL
OF PROSECUTORS**

*Chisinau city,
73, Ștefan cel Mare și Sfânt
tel.022-828501 e-mail:aparat@csp.md*

17 martie 2023 nr.5/1-01d/23-421
La nr.18-69-2246 din 02.03.2023

Doamnei Veronica MIHAILOV-MORARU
Ministra justiției

Domnului Roman CAZAN
Secretar general adjunct al Guvernului

Vă prezentăm *infra*, opinia elaborată de către membrii-procurori din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor în contextul procedurilor aferente promovării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*), înregistrat cu numărul unic 149/MJ/2023.

Anexă: potrivit textului, pe 17 file.

Cu respect,

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

Angela MOTUZOC

OPINIA exprimată de către membrii Consiliului Superior al Procurorilor aferent proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*) (nr.149/MJ/2023) expusă în tabel, după cum urmează:

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor, semnatori ai acestei opinii, își exprimă îngrijorarea referitor la rapiditatea elaborării și promovării Proiectului de lege în speță în lipsa unei preocupări semnificative din partea autorităților competente de a asigura timp suficient celor implicați în consultări pentru evaluarea plenară a textului propus pentru regulile ce urmează să fie instituite.

Remarcăm că, Proiectul de lege care formează obiectul prezentei opinii a fost anunțat pentru avizare/expertizare și consultare publică în ședința secretarilor de stat din data de 02.03.2023, fiind stabilit termenul limită de prezentare a avizelor/expertizelor de 10 zile lucrătoare.

Prin demersul Ministerului Justiției din 03.03.2023 se solicită desemnarea reprezentanților pentru participarea pe data de 13.03.2023 la discuțiile aferente Proiectului de lege.

Respectiv, Proiectul pus în discuție la această etapă este în versiunea sa inițială, asupra căruia sunt posibile intervenții și modificări.

Aferent rapidității consultărilor publice sunt importante constatările Comisiei de la Veneția, potrivit cărora „...pentru o reformă care implică restructurarea unei instituții cheie a statului, esențială pentru menținerea statului de drept și a unui sistem judiciar de încredere, este întotdeauna recomandabil un proces deliberativ mai amănunțit. Respectarea doar a standardelor procedurale minime afectează calitatea legislației adoptate și ar fi putut fi motivul multor deficiențe ale legii.”¹

În opinia noastră consultările publice trebuie făcute mai extins, cu activități tehnice de elaborare a textelor juridice, acțiuni care sunt în măsură să asigure caracterul practic al dezbaterilor pe subiect.

Comentarii pe marginea Proiectului:

<i>Prevederi din Proiectul de lege</i>	<i>Propunerea de modificare</i>	<i>Argumentarea propunerii</i>
Art. II. - Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69–77, art. 113) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. În tot cuprinsul legii, cuvintele „Colegiul pentru selecția și cariera procurorilor” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „Colegiul pentru	Excluderea sintagmei „selecția și” din denumire.	Procedura de evaluare înglobează aspecte referitoare la selecția procurorilor.

¹ Opinia CDL-AD(2021)047 din 13.12.2021 privind modificările din 24 august 2021 aduse Legii cu privire la Procuratură, §33

<p>selecția și evaluarea procurorilor” la forma gramatical corespunzătoare.</p> <p>2. În tot cuprinsul legii, cuvintele „Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor” la forma gramatical corespunzătoare.</p>		
<p>3. Articolul 25 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins: „(5) Curgerea termenului mandatului indicat la alin.(4) se suspendă în cazul în care procurorul ales de Adunarea Generală din rândul procurorilor, obține calitatea de membru al Consiliului Superior al Procurorilor și se reia, pentru exercitarea părții rămase, la expirarea acestei calități.”.</p>	<p>Regândirea sau, eventual, excluderea acestui mecanism juridic.</p>	<p>Această prevedere este relevantă doar în cazul când mandatul membrului Consiliului Superior al Procurorilor este de 4 ani. Odată cu stabilirea mandatului pentru un membru al Consiliului Superior al Procurorilor de 6 ani, o asemenea modalitate nu este rezonabilă și nu se justifică din punct de vedere juridic (în interiorul termenului de 6 ani poate să se consume juridic un alt mandat deplin de procurorșef sau adjunct, care e de 5 ani).</p> <p>Mai mult de atât, dacă se decide de a lăsa posibilitatea suspendării curgerii mandatului pentru perioada cât titularul e membru al Consiliului Superior al Procurorilor, atunci legea trebuie să prevadă ce se întâmplă nemijlocit cu funcția în acest timp (cine o exercită, cum se dispune interimatul) pentru că e vorba despre o perioadă îndelungată.</p> <p>Totodată, o altă observație vizează și faptul că formularea alin.(5) este una imperativă, astfel încât</p>

		membrul Consiliului Superior al Procurorilor la expirarea acestei calități, este obligat să reia mandatul funcției din care a fost detașat.
	Includerea sintagmei „după caz”, care va oferi posibilitatea alegerii continuării sau nu a părții rămase a mandatului (dacă se păstrează acest text).	Pentru a exclude obligativitatea reluării mandatului în sensul menționat. Considerăm oportună sincronizarea conținutului alin.(5) cu prevederile art.54 alin.(7) și art.76 alin.(4) din proiect, care stabilesc posibilitatea oferirii membrului ales al Consiliului Superior al Procurorilor, ocuparea fie a funcției deținute până la detașare, fie, cu consimțământul său, acordarea unei alte funcții de procuror vacante.
4. Articolul 38: litera a) se completează cu textul „ prevăzute la art. 6 alin. (3) din prezenta lege”	Reformulare după cum urmează: „prevăzute de art.6 alin.(3) din prezenta lege și de instrucțiunile/ regulamentele instituționale/interne”	Modul de exercitare a atribuțiilor de serviciu ale procurorilor este reglementat nu doar de art.6 alin.(3) din Legea nr.3/2016, dar și de ordine, ghiduri, instrucțiuni interne, care, de asemenea, au caracter obligatoriu pentru procurori (a se vedea art.12 alin.(2) din Legea nr.3/2016), iar neîndeplinirea acestora poate reprezenta obiect al unei investigații disciplinare, înscriindu-se în conceptul disciplinei de muncă.
Articolul 38: litera b) va avea următorul cuprins: „b) emiterea actului procedural prin care,	Reformularea textului propus sau îmbunătățirea/ clarificarea noțiunii în vigoare.	Versiunea textului reflectată în proiect este, de fapt, o dublare/paralelism față de actuala lit.e ¹) din același articol.

<p>intenționat sau din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte;”;</p>		<p>Respectiv, dacă se dorește evidențierea aspectului privind emiterea actului procedural, atunci este plauzibilă completarea textului din lit.e¹), deoarece există o legătură juridică strânsă între noțiunile de referință.</p>
<p>5. Articolul 40: la alineatul (1) textul „1 an” se substituie cu textul „5 ani”; alineatul (2), se abrogă.</p>	<p>Propunem renunțarea la această modificare.</p>	<p>Considerăm excesiv termenul de 5 ani propus pentru atragerea la răspundere disciplinară a procurorului. Menționăm că, pentru comparație, potrivit art.60 din Codul penal, persoana se eliberează de răspundere penală (care este mai severă cu mult decât răspunderea disciplinară), dacă au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare și 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave. Respectiv, în situația când se pune în discuție răspunderea disciplinară, este disproporționat și inechitabil să existe o egalare a severității condițiilor de aplicare a sancțiunii cu profilul unei fapte penale, al cărei grad prejudiciabil este, evident, mai mare.</p>
<p>8. Articolul 54 alineatul (7) va avea următorul cuprins: „(7) La expirarea termenului pentru care a fost detașat, procurorului i se acordă funcția deținută anterior până la detașare sau, cu consimțământul său, i se acordă o altă funcție de procuror vacantă, în condițiile ca aceasta să nu</p>	<p>Textul urmează a fi îmbunătățit pentru a asigura claritate și previzibilitate.</p>	<p>Nu este clar ce se întâmplă cu funcția din care a fost detașat un procuror pentru perioada detașării. Ar rezulta că funcția nu este vacantă în sensul direct (ea trebuie păstrată pentru procurorul detașat) și, în consecință, nu poate fi ocupată de alt procuror. În special, se creează o confuzie pentru situația când,</p>

<p>constituie o promovare în raport cu funcția deținută pînă la detașare.”</p>		<p>de exemplu, procurorul deține o funcție de procuror-șef și se detașează pentru exercitarea mandatului de Agent Guvernamental.</p> <p>Din perspectivă practică, este imposibilă o asemenea soluție, deoarece se menține o stare de incertitudine asupra funcției nemijlocite de procuror-șef o durată îndelungată (mandatul de Agent Guvernamental este e 7 ani).</p> <p>În vederea soluționării unor dileme ce apar pentru situațiile respective, poate fi optimă soluția constituirii unei resurse de personal numită „fond de rezervă”, care să poată fi activată în situații strict definite (de exemplu – la încheierea detașării unui procuror, la încheierea mandatului de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, la încheierea mandatului de procuror-șef sau adjunct), ceea ce ar putea răspunde într-o manieră echitabilă la așteptarea legitimă că la încheierea detașării există garanția de a activa cel puțin într-o funcție echivalentă celei deținute pînă la detașare.</p>
<p>9. La articolul 69: alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Din Consiliul Superior al Procurorilor face parte de drept Procurorul General.” alineatul (3²) cifra „3” se substituie cu cifra „2”.</p>	<p>Propunem renunțarea la această modificare.</p>	<p>În opinia noastră, prezintă dificultate soluția că un procuror cu o vechime în muncă de 2 ani ar putea fi apreciat ca o autoritate</p>

recunoscută în domeniul său de activitate, cerință obligatorie pentru a candida la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor.

Menționăm că aceste prevederi impun o acuratețe juridică deosebită din perspectiva responsabilităților degajate de natura competențelor atribuite Consiliului Superior al Procurorilor. Astfel, în atribuțiile Consiliului Superior al Procurorilor revine, inclusiv, alegerea Procurorului General, evaluarea activității Procurorului General cu posibilitatea demiterii acestuia, acordul pentru suspendarea din funcție a procurorilor, etc., iar diminuarea plafonului de experiență profesională pentru a candida în Consiliul Superior al Procurorilor nu este compatibilă cu cerința formării unor abilități bazate pe o vechime suficientă în profesie.

Drept exemplu relevant invocăm art.7 alin.(1) din Legea nr.317/2004 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii din România, potrivit căruia „Membrii Consiliului Superior al Magistraturii se aleg din rândul judecătorilor și procurorilor numiți de Președintele României, cu o vechime de cel puțin 7 ani în funcția de judecător sau procuror definitiv și care nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani.”

<p>10. La articolul 71 alineatul (1): cifra „4” se substituie cu cifra „3”; se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Președintele Consiliului Superior al Procurorilor nu poate fi reales.”</p>	<p>Recomandăm ca la dispozițiile finale și tranzitorii să se menționeze că aceste prevederi se aplică începând cu exercitarea mandatului de către următoarea componentă a Consiliului Superior al Procurorilor.</p>	<p>Din momentul intrării în vigoare a modificărilor din proiect, se constată că președintele Consiliului Superior al Procurorilor în exercițiu nu își poate îndeplini atribuțiile, iar posibilitatea realegerii în condițiile actuale nu se justifică, ținând cont că în scurt timp va avea loc alegerea unei noi componente a Consiliului Superior al Procurorilor.</p>
<p>12. Articolul 76: „(3) Membrul Consiliului Superior al Procurorilor în privința căruia a fost inițiată o procedură disciplinară sau a fost pornită o urmărire penală pentru infracțiuni care se pedepsesc cu închisoarea poate fi suspendat din funcție de către Consiliul Superior al Procurorilor, cu votul majorității membrilor Consiliului.”</p>	<p>Propunem excluderea sintagmei „a fost inițiată o procedură disciplinară sau”</p>	<p>La alin.(3) din art.76 necesită clarificare din care funcție va fi suspendat membrul Consiliului Superior al Procurorilor – din cea de membru al CSP sau: în cazul procurorilor din funcția de procuror din care a fost detașat, iar în cazul membrilor din rândul societății civile din funcția de care o deține. Proiectul examinat introduce prevederi noi privind răspunderea disciplinară a membrilor Consiliului Superior al Procurorilor, dar nu conține reglementări aferent procedurii: cine are dreptul inițierii procedurii disciplinare, cine efectuează cercetarea disciplinară, definirea abaterilor disciplinare, etc.</p>
<p>Se completează cu alineatul (4), cu următorul cuprins: „(4) La încetarea mandatului membrului Consiliului Superior al Procurorilor ales din rândul procurorilor, în condițiile alin. (1) lit. a), b), c), e) și h), acestuia i se acordă funcția anterioară de procuror pe care a deținut-o</p>	<p>Susținem modificarea propusă, aceasta constituind o garanție a mandatului de membru al organului de autoadministrare al procurorilor. În ipoteza acceptării introducerii „fondului</p>	<p>În susținerea soluției identificate invocăm că în</p>

<p>până la detașare sau, cu consimțământul său, i se acordă o altă funcție de procuror vacantă.”</p>	<p>de rezervă” considerăm justificată și echitabilă soluția ca procurorul al cărui mandat de membru al Consiliului Superior al Procurorilor a încetat, să aibă posibilitatea ocupării unei funcții de procuror în Procuratura Generală sau în procuraturile specializate.</p>	<p>Proiect se propune reformularea art.54 alin.(4), stabilindu-se condițiile generale pentru detașarea unui procuror. Astfel, potrivit acestor modificări, la expirarea termenului pentru care a fost detașat, procurorului i se acordă funcția deținută anterior până la detașare sau, cu consimțământul său, i se acordă o altă funcție de procuror vacantă, în condițiile ca aceasta să nu constituie o promovare în raport cu funcția deținută pînă la detașare.”</p> <p>Însă, la art.76 alin.(4) din proiect, observăm lipsa restricției referitoare la faptul ca funcția care i se acordă după detașare să nu constituie o promovare.</p> <p>În viziunea noastră, rezultă, din logica juridică, că raportat la membrii Consiliului Superior al Procurorilor ar fi posibilă ocuparea funcției de procuror în Procuratura Generală sau în procuraturile specializate.</p>
<p>13. Articolul 77: la alineatul (7), cuvintele „toți membrii prezenți în ședință” se substituie cu cuvintele „președintele ședinței”;</p>	<p>Propunem înlocuirea cuvântului „ședinței” cu cuvântul „Consiliului”</p>	<p>Potrivit prevederilor art.72 lit.b) din Legea nr.3/2016, președintele Consiliului Superior al Procurorilor prezidează ședințele acestui for.</p>
<p>14. Articolul 82: litera a) va avea următorul cuprins: „a) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor;” litera b) se abrogă; se completează cu litera d) cu următorul cuprins: „d) Inspecția procurorilor.”</p>	<p>Propunem renunțarea la lit.d). Propunem ca la art.89¹ alin.(1) din Proiect să se completeze cu formularea că Inspecția procurorilor activează „în cadrul</p>	<p>În ipoteza că Inspecției procurorilor i se acordă statut de organ independent este illogic să se consemneze că aceasta activează în subordinea Consiliului Superior al Procurorilor.</p>

	Consiliului Superior al Procurorilor”	
<p>15. Articolul 83: la alineatul (10) ultima propoziție va avea următorul cuprins: „Sarcina de lucru a procurorilor, membri ai colegiului se reduce cu cel puțin 30%. În funcție de volumul și complexitatea activității în cadrul colegiului, sarcina de lucru a procurorilor poate fi redusă în proporție mai mare, în modul stabilit de Consiliul Superior al Procurorilor.”</p> <p>se completează cu alineatul (11¹) cu următorul cuprins: „(11¹) Membrii colegiului beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, dar nu mai mult decât pentru 5 ședințe pe lună.”</p>	<p>Teza a 2-a, la final să fie reformulată după cum urmează: „în modul stabilit de Procurorul General”</p>	<p>Consiliul Superior al Procurorilor nu are atribuții de stabilire a sarcinii de lucru a procurorilor în funcție și repartizarea volumului de lucru.</p> <p>Din perspectiva incompatibilităților și interdicțiilor aplicabile funcției de procuror trebuie revizuită acordarea indemnizației procurorilor în funcție</p>
<p>18. Articolul 87 va avea următorul cuprins: (2) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor examinează, în termen de cel mult 3 luni, materialele prezentate de secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor.”</p>		<p>Prevederile normei respective sunt valabile doar în cazul detașării procurorilor în funcția de membru în Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor, or eficiența acestei norme este minimă în condițiile în care membrii procurori nu vor fi detașați, aceasta comportă riscuri înalte de blocaje a activității Colegiului.</p>

În opinia noastră, după cum s-a reiterat și anterior, ar fi justificat ca inspectorii să fie procurori-detașați. Având în vedere că standardele față de independența procurorilor promovate de mecanismele internaționale sunt exigente și responsabilitatea activității procurorilor este înaltă, respectiv și persoanele care vor verifica modul de îndeplinire de către procurori a obligațiilor de serviciu trebuie să fie cel puțin la nivel de egalitate cu statutul procurorilor.

În ipoteza acceptării conceptului propus, proiectul de lege ar trebui reconsiderat substanțial aferent reglementărilor ce vizează statutul Inspecției procurorilor, care vor putea constitui subiectul unor dezbateri și consultări publice suplimentare.

În ipoteza că se menține formula promovată de prezentul Proiect, expunem următoarele:

<i>Prevederi din Proiectul de lege</i>	<i>Propuneri de modificare</i>	<i>Argumentarea propunerii</i>
20. Se completează cu articolele 89 ¹ și 89 ² cu următorul cuprins: „Articolul 89 ¹ . Inspecția procurorilor (1) Inspecția procurorilor este un organ independent, constituit din 6 inspectori care dispune de autonomie funcțională.	Revizuirea formulării referitoare la statutul Inspecției procurorilor, ținând cont de propunerea formulată pentru art.82 lit.b) din tabel.	Drept exemplu elocvent referitor la modul reglementării statutului Inspecției procurorilor, invocăm art.65 alin.(1) și alin.(3) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii din România, potrivit căreia „Inspecția Judiciară funcționează ca structură cu personalitate juridică în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, cu sediul în municipiul București. Inspecția Judiciară acționează potrivit principiului independenței operaționale în raport cu Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești, parchetele de pe lângă acestea și în relația cu celelalte autorități publice, exercitându-și atribuțiile de analiză, verificare și control în domeniile specifice de activitate, în temeiul legii și pentru asigurarea respectării acesteia.”
(2) Durata mandatului de inspector este de 6 ani. Inspectorul poate fi numit doar pentru un singur mandat.	Reglementarea posibilității exercitării a două mandate	Este necesară clarificarea circumstanțelor și temeiurilor privind existența doar a unui singur mandat în Inspecția procurorilor și garanțiile de încheiere a acestuia.
(3) În funcția de inspector este numită persoana, aleasă prin concurs public, care întrunește următoarele condiții:	Propunerea noastră se referă la necesitatea ca una din condiții să prevadă ca experiența anterioară să includă activitate de procuror, judecător, avocat.	Considerăm imperios stabilirea unor condiții mai severe pentru candidatul la funcția de inspector, prin raportarea celor stabilite pentru funcția de procuror.

<p>a) deține diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia; b) are o vechime în specialitatea juridică de cel puțin 7 ani; c) nu i-a fost, anterior, constatăată vinovăția pentru săvârșirea unei infracțiuni; d) se bucură de o reputație ireproșabilă în condițiile stabilite la art. 20 alin. (2).</p>		
<p>(4) Concursul pentru selectarea inspectorilor este organizat de Consiliul Superior al Procurorilor.</p>	<p>Reformularea în sensul stabilirii clare că modul de organizare și desfășurare a concursului pentru selectarea inspectorilor este stabilit prin regulament, aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor.</p>	<p>Din redacția propusă nu se deduce modul de reglementare a organizării și desfășurării concursului în speță, precum și autoritatea competentă care va aproba regulile concursului.</p>
<p>(6) Inspekția procurorilor este condusă de către un inspector-șef ales prin vot secret din rândul inspectorilor, la prima ședință a inspekției.</p>		<p>Din interpretarea normei deducem că mandatul inspectorului-șef va fi de 6 ani, ceea ce considerăm a fi neproportional în raport cu mandatul președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, care potrivit proiectului se propune a fi redus până la 3 ani, fără posibilitatea realegerii.</p>
<p>(7) Structura și atribuțiile Inspekției procurorilor sînt stabilite prin regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor, care se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor.</p>	<p>Stabilirea în lege a atribuțiilor inspectorului-șef.</p>	<p>În viziunea noastră, atribuțiile inspectorului-șef necesită a fi statuate expres și clar în lege și nu într-un act normativ subordonat legii, avînd în vedere reconsiderarea locului și rolului Inspekției procurorilor.</p>
<p>(8) În exercițiul atribuțiilor sale, inspectorii beneficiază de garanțiile de independență și</p>	<p>Reformularea dispoziției în speță.</p>	<p>Expresia „garanțiile de independență și inviolabilitate similare cu cele ale procurorilor” este una ambiguă și lasă loc de interpretare,</p>

inviolabilitate similare cu cele ale procurorilor.		aceasta urmând a fi explicată, or noma juridică trebuie să fie predictibilă.
<p>(9) Inspekția procurorilor are următoarele competențe:</p> <p>a) efectuează verificarea activității organizatorice a procurorilor și procuraturilor;</p> <p>b) examinează sesizările sau, după caz, se autosesizează cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare;</p> <p>c) prezintă dosarul disciplinar în fața Colegiului de disciplină și etică, a Consiliului Superior al Procurorilor și a instanțelor de judecată cu dreptul de a contesta în condițiile legii hotărârile pronunțate;</p> <p>d) efectuează verificările pe marginea cererilor procurorilor privind apărarea independenței și a reputației, rezultatele cărora le prezintă Consiliului Superior al Procurorilor;</p> <p>e) studiază temeiurile respingerii de către Președintele Republicii Moldova a candidaturii propuse de Consiliul Superior al Procurorilor pentru numirea în funcția de Procuror General, cu prezentarea unei note informative Consiliului Superior al Procurorilor</p>	<p>Separarea în 2 acțiuni diferite: se autosesizează și examinează sesizările</p> <p>Introducerea după cuvântul „efectuează” a sintagmei – „la solicitarea Consiliului Superior al Procurorilor” și excluderea textului „rezultatele cărora le prezintă Consiliului Superior al Procurorilor”</p> <p>Introducerea cuvintelor „sau, după caz, Procuror General interimar,,”</p>	<p>Reglementarea faptului că verificările în speță se vor efectua la solicitarea Consiliului Superior al Procurorilor.</p> <p>Art.17 alin.(17) din Legea nr.3/2016 stabilește procedura numirii în funcție a Procurorului General interimar, aspect de care trebuie ținut cont la redactarea normei în speță.</p> <p>Numirea în funcție a Procurorului General este competență exclusivă a Consiliului Superior al Procurorilor și aspectele</p>

<p>f) pregătește raportul anual cu privire la activitatea sa și îl prezintă Consiliului Superior al Procurorilor;</p> <p>e) are alte atribuții prevăzute de legislație sau regulamentele de activitate.</p>		<p>aferente acestui exercițiu trebuie specificate clar în lege.</p> <p>Nu este reglementat ce face Consiliul Superior al Procurorilor cu raportul prezentat – îl aprobă/avizează, îl publică pe pagina web oficială.</p>
<p>(10) În procesul de verificare a sesizării, inspectorul este în drept:</p> <p>a) să facă cunoștință cu materialele și cauzele penale la examinarea cărora se afirmă că au fost comise faptele descrise în sesizare;</p>	<p>Prevederile alin.(10) din Proiect dublează prevederile art.46 alin.(3) din Legea nr.3/2016, creându-se o confuzie juridică.</p> <p>Regândirea prevederilor în sensul impunerii limitelor clare a inspectorului, or dispoziția în speță intră în coliziune cu principiul confidențialității urmării penale.</p>	<p>Este necesară soluționarea concurenței între această normă și prevederile art.212 din Codul de procedură penală.</p>
<p>b) să solicite alte informații necesare de la procurorul ierarhic superior sau de la alți procurori din procuratura în care activează procurorul vizat în sesizare, precum și de la alte autorități publice, persoane cu funcții de răspundere sau persoane private;</p>	<p>Reconsiderarea în sensul stabilirii clare la care alte informații se face referință.</p>	<p>Comisia de la Veneția impune exigențe rigide privind folosirea unor termeni precum: „alte informații”, „alte măsuri”.</p>
<p>d) să întreprindă alte măsuri pe care le consideră necesare pentru a demonstra existența sau inexistența elementelor abaterii disciplinare în faptele indicate în sesizare.</p>	<p>Revizuirea în sensul stabilirii clare la care alte măsuri se face referință.</p>	

<p>(11) Volumul, metodele, temeiurile și procedura de verificare a activității organizatorice a procurorilor și procuraturilor se aprobă de Consiliul Superior al Procurorilor.</p>	<p>Excluderea cuvintelor „procurorilor și”</p>	<p>Activitatea organizatorică a unui procuror este un concept cu puternic nucleu teoretic.</p>
<p>Articolul 89². Răspunderea inspectorului din Inspekția procurorilor (2) Procedura disciplinară în privința inspectorului poate fi pornită în baza sesizării inspectorului-șef, a membrului Consiliului Superior al Procurorilor, a procurorului sau a asociației profesionale a procurorilor. Cerințele de formă și conținut ale sesizării prevăzute la art. 44 se aplică în mod corespunzător.</p>	<p>Revizuirea listei autorilor sesizărilor și excluderea asociației profesionale.</p>	<p>Enumerarea autorilor sesizărilor nu include, spre exemplu, membrul Colegiului de disciplină și etică, precum și participanții la procedurile disciplinare.</p>
<p>(3) Constituie abatere disciplinară a inspectorului: b) desfășurarea activităților publice cu caracter politic;</p>	<p>Excluderea cuvântului „publice”</p>	<p>Din redacția normei s-ar presupune că sunt permise desfășurarea activităților cu caracter politic care nu sunt făcute în mod public.</p>
<p>f) absențele nemotivate de la serviciu, dacă acestea au afectat activitatea inspekției procurorilor;</p>	<p>Excluderea sintagmei „dacă acestea au afectat activitatea inspekției procurorilor”</p>	<p>Prin interpretare, <i>per a contrario</i> deducem că se permite absența nemotivată de la serviciu dacă nu a fost afectată activitatea inspekției procurorilor</p>
<p>g) atitudinea nedemnă în procesul disciplinar față de colegi, membrii Colegiului de disciplină și etică, autorul sesizării, avocați sau alte persoane.</p>	<p>Excluderea sintagmei „față de colegi, membrii Colegiului de disciplină și etică, autorul sesizării, avocați sau alte persoane”</p>	<p>Enumerarea în speță este superfluă</p>

<p>(14) Asigurarea tehnico-materială a activității inspecției procurorilor se efectuează de Consiliul Superior al Procurorilor în conformitate cu legea bugetului.</p>	<p>Completarea normei cu dispoziții ce vor reglementa aspecte privind asigurarea lucrărilor de secretariat pentru Inspekția procurorilor.</p>	<p>Sincronizarea cu prevederile art.81 alin.(1) din Legea nr.3/2016, care prevăd funcționarea Aparatului Consiliului Superior al Procurorilor.</p>
<p>Art. IV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. (2) Mandatul membrilor Colegiului pentru selecția și cariera procurorilor și a Colegiului pentru evaluarea performanțelor procurorilor încetează de drept. (3) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor își începe activitatea după selectarea de către Consiliul Superior al Procurorilor și Adunarea Generală a Procurorilor a tuturor membrilor colegiului. (4) Procedurile de evaluare a procurorilor aflate în derulare la momentul intrării în vigoare a prezentei legi se suspendă, și urmează a fi reluate de noua componentă a Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor. (5) Consiliul Superior al Procurorilor va întreprinde măsurile necesare conform legii, pentru a asigura numirea</p>		<p>Din economia redacției alin.(2) ar rezulta că mandatul membrilor Colegiului de disciplină și etică continuă, la intrarea în vigoare a proiectului examinat.</p> <p>Considerăm că suspendarea tuturor procedurilor de evaluare, nefiind clar dacă acestea includ și cele de selecție, comportă un risc major privind ne-desfășurarea unui timp îndelungat a procedurilor aferent evaluării și selecției procurorilor, care ar putea avea repercusiuni asupra statelor de personal din subdiviziunile Procuraturii</p> <p>Raporturile de muncă ale inspectorilor necesită a fi reglementate într-o manieră clară și previzibilă, or norma stabilită în alin. (5)</p>

<p>în funcțiile de inspector în Inspekția procurorilor. Inspectorii din cadrul Inspekției procurorilor își pot continua activitatea, cu acordul lor, în Inspekția procurorilor din cadrul Consiliului Superior al Procurorilor dacă întrunesc condițiile stabilite de prezenta lege.</p>		<p>compromise spiritul concursului organizat pentru ocuparea funcției de inspector. Aflându-ne pe tărâmul dreptului public, legiuitorul trebuie să-și asume obligația stabilirii dispozițiilor clare aferent raporturilor de muncă ale inspectorilor în funcție.</p>
<p>(6) Membrii Consiliului Superior al Procurorilor în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi își exercită mandatul până la expirarea termenului pentru care au fost aleși. Membrii de drept își încetează mandatul la data intrării în vigoare a prezentei legi.</p>	<p>Substituirea cuvintelor „încetează mandatul” cu cuvintele „încetează participarea la ședințele Consiliului”</p>	<p>Dispozițiile finale trebuie reconsiderate având în vedere situațiile concrete a membrilor actuali ai Consiliului Superior al Procurorilor, cu luarea în considerație a tuturor circumstanțelor care cad sub incidența aceste legi.</p>
<p>(7) Consiliul Superior al Procurorilor și Procuratura Generală în termen de două luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.</p>		

În contextul prevederilor proiectului de lege examinat, propunem regândirea unor aspecte aferent procedurii disciplinare în privința procurorilor prin introducerea unei etape prealabile de verificare a sesizărilor depuse de către persoanele fizice și juridice cu privire la abaterea disciplinară comisă de către un procuror (etapa admisibilității). Astfel, inspectorul din cadrul Inspekției procurorilor va avea posibilitatea legală, de verificare și examinare a informației din sesizarea depusă, într-un termen rezonabil stabilit (de exemplu 10 zile lucrătoare) și decideră dacă este justificată inițierea sau refuzul inițierii cercetării disciplinare în privința procurorului.

Menționăm că mecanismul propus este aplicat de către Inspekția Judiciară în cazul procedurii disciplinare în privința judecătorilor, fiind reglementat în secția 2-a din capitolul III din Legea nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (art.21-26), precum și de către inspectorii de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate în cazul verificării prealabile a sesizărilor depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice (art.31 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În cazul susținerii mecanismului referit, manifestăm deschidere și disponibilitate pentru participarea în grupuri de lucru în vederea discutării și schimbului de viziuni pentru identificarea unei soluții optime, precum și pentru redacția nemijlocită a prevederilor legale.

Folosind acest prilej, re-confirmăm disponibilitatea de a participa la data de 22.03.2023 la continuarea discuțiilor la Ministrul Justiției, pe marginea acestor modificări legislative.

**CONSILIUL SUPERIOR AL
PROCURORILOR**

*mun. Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
tel.022-828501 e-mail:aparat@csp.md*

**THE SUPERIOR COUNCIL
OF PROSECUTORS**

*Chisinau city,
73, Ștefan cel Mare și Sfânt
tel.022-828501 e-mail:aparat@csp.md*

12 aprilie 2023 nr.5/1-01d/23-923
La nr.03/2870 din 7 aprilie 2023

Doamnei Veronica MIHAILOV-MORARU
Ministra justiției

Vă prezentăm *infra*, opinia exprimată de către membrii-procurori ai Consiliului Superior al Procurorilor aferent proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*) (nr.149/MJ/2023), remis pentru reavizare.

Anexă: potrivit textului, pe 3 file.

Cu respect,

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

Digitally signed by Motuzoc Angela
Date: 2023.04.12 14:46:17 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Angela MOTUZOC

OPINIE

exprimată de către membrii-procuror ai Consiliului Superior al Procurorilor aferent proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*) (nr.149/MJ/2023), remis pentru reavizare.

În adresa Consiliului Superior al Procurorilor, a parvenit, pentru reavizare, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*) (nr.149/MJ/2023) și exprimăm *infra* unele considerații aferent acestui subiect.

Astfel, termenul acordat de către autorii proiectului pentru reavizare până pe data de 11.04.2023, este obiectiv imposibil de respectat, mai ales că nemijlocit adresarea Ministerului Justiției a fost transmisă Consiliului Superior al Procurorilor la 10.04.2023 ora 07⁵¹, ceea ce presupune că, în practică, doar două zile sunt în mod vădit insuficiente pentru întocmirea unui aviz. Mai mult de atât, notăm că versiunea actuală a proiectului de lege conține prevederi, care nu au fost discutate anterior, circumstanță care determină necesitatea unei analize mai detaliate.

De asemenea, e important de consemnat că desfășurarea a două ședințe de lucru, la care se face referință în nota informativă la proiect, nu întrunește criteriile pentru dezbateri, deoarece au avut caracter tehnic și sunt parte a conlucrării interinstituționale, iar pentru discuții publice autentice e necesară o abordare mai plenară.

Respectiv, prezenta scrisoare nu trebuie considerată un aviz, deoarece în astfel de termen scurt nu poate fi elaborată o poziție instituțională asupra proiectului de lege în speță, care este de mare anvergură și comportă o semnificație deosebită pentru sistemul Procuraturii.

Vom reflecta *infra* câteva probleme majore ce țin de conținutul acestui proiect de lege și vom consemna doar unele aspecte cheie, care însă nu reprezintă în totalitate poziția instituțională aferentă acestuia.

I. În actualul proiect au fost introduse modificări ce vizează abrogarea literelor c) și f) din alin.(2) din art.23, aspect care nu a fost discutat și nu s-a conținut în versiunea anterioară a proiectului, iar în nota informativă nu s-a explicat necesitatea unei asemenea intervenții legislative.

II. Prin prezentul proiect a fost introdus alin.(3¹) la art.54, însă redacția actuală nu reflectă scopul urmărit al modificării și anume ca procurorul delegat să corespundă criteriilor de numire pentru funcția dată, dacă aceasta reprezintă promovare în raport cu cea deținută.

Pentru exemplificare notăm că legea trebuie să specifice clar și explicit că atunci când un procuror din procuratura teritorială este delegat la o procuratură specializată sau la Procuratura Generală, el trebuie să corespundă condițiilor pentru numirea în funcție. A se vedea legislația din România, art.57 alin.(8) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, în care se conțin prevederi concrete în acest sens.

III. A fost neîntemeiat exclusă inițiativa anterioară de completare a art.76 cu alin.(4) din redacția inițială a proiectului, nefiind argumentată o asemenea soluție. Menționăm că în poziția exprimată anterior membrii Consiliului Superior al Procurorilor au susținut existența unei astfel de prevederi. Respectiv, în varianta actuală rezultă că la

finisarea mandatului în privința membrilor Consiliului Superior al Procurorilor se aplică prevederile generale din alin.(7) din art.54. Această situație este problematică din mai multe puncte de vedere și anume:

- Întâi de toate, prin existența prevederilor specifice, aplicabile doar membrilor Consiliului Superior al Procurorilor se asigură garanții ferme pentru susținerea independenței acestora. Este necesar de subliniat că mandatul Consiliului Superior al Procurorilor este de nivel constituțional, fapt care implică, *per se*, garanții care să fie stabilite de lege și, reieșind din realitățile juridice și factologice ale Republicii Moldova, să ofere protecția necesară împotriva arbitrariului.

- Prevederile generează mai multe probleme, operând, spre exemplu, cu cuvântul „preia” ceea ce nu este specific limbajului juridic utilizat de legiuitor, or potrivit prevederilor constituționale, procurorii sunt „numiți” în funcție.

- Prevederile nu rezolvă situația privind funcția în care revine membrul Consiliului Superior al Procurorilor dacă până la acest mandat a deținut funcție de conducere.

- Mecanismul instituit este funcțional doar la modul teoretic, deoarece el nu are aplicabilitate practică, or nu există un mecanism paralel, care să asigure că funcția pe care a deținut-o procurorul până la detașare o să fie efectiv liberă pentru ca acesta să o ocupe la încheierea mandatului. Rezultă că, posibilitatea ca procurorul să revină în funcția deținută anterior este iluzorie și, în consecință, există o probabilitate foarte mare ca garanțiile pe care le oferă să nu fie aplicate efectiv. Totodată, niciodată nu o să fie îndeplinită condiția ca un membru al Consiliului Superior al Procurorilor să corespundă cerințelor pentru funcția vacantă la care ar putea aspira după finisarea mandatului, deoarece în perioada mandatului de 6 ani nu este supus procedurii de evaluare a performanțelor procurorilor și, respectiv, nu poate fi inclus în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante.

- Nu este corespunzător ca pentru membrii Consiliului Superior al Procurorilor să existe restricția imposibilității numirii într-o funcție care constituie o promovare în raport cu funcția deținută până la detașare. Spre exemplu, în condițiile actuale ale legii rezultă că un procuror-șef sau un adjunct al acestuia de orice nivel, după încheierea mandatului poate să fie numit într-o funcție de procuror în Procuratura Generală (or asemenea proceduri se și întâmplă în practică), dacă aceasta este liberă, iar un procuror-membru al Consiliului – nu are această posibilitate, ceea ce creează o disproporție și o discriminare în raport cu semnificația mandatului pe care îl dețin membrii-procurori.

- Posibilitatea revenirii în funcția deținută anterior trebuie să reprezinte pentru membrii Consiliului Superior al Procurorilor doar garanția minimă la care ei pot să aspire, iar posibilitatea ca ei să fie numiți la o procuratură specializată sau la Procuratura Generală nu poate fi apreciată drept disproporționată, ținând cont de ponderea și necesitatea ca ei să fie cu adevărat independenți pe parcursul exercitării mandatului.

Respectiv, propunem să se revină la norma promovată de proiectul anterior (art.76 alin.(4)) și să fie păstrată redacția propusă pentru aceasta, pe care, de fapt, Consiliul Superior al Procurorilor a susținut-o și nu este clar raționamentul excluderii acesteia.

IV. Termenele instituite în art.V pentru dispozițiile finale și tranzitorii sunt disproporționate, nu corespund realităților și creează o confuzie totală în partea ce ține de modul în care vor putea fi aplicate în practică:

- Alin.(5) prevede că „...în termen de 5 zile disponibilitatea de a participa la concursul prevăzut la alin. (6) lit. a)”, însă nu este clară referința, or alineatul (6) nu are subdiviziuni numerotate cu litere.
- Termenele prevăzute la alin.(7) se contrazic între ele și generează imposibilitatea obiectivă ca ele să fie aplicate în paralel, încât să se asigure consecutivitatea și consecvența măsurilor stabilite.
- Din redacția alin.(12), care este de o formulare generală, deducem că vor fi suspendate procedurile disciplinare în ansamblul lor aflate la orice etapă (chiar și pe rolul Colegiului de disciplină și etică), pe când ar fi rațională suspendarea doar a procedurilor disciplinare aflate pe rolul Inspecției procurorilor.
- Propunem revizuirea prevederilor alin.(4), pentru că în cazul suspendării tuturor procedurilor de evaluare aflate în derulare la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, ar rezulta suspendarea, prin efectul ricoșeu, a tuturor concursurilor anunțate pentru promovare și nu doar la funcția de procuror-șef, dar și la funcția de procuror în procuraturile specializate pentru cel puțin 5-6 luni, circumstanțe care trebuie luate în calcul la reglementarea situațiilor în speță, pentru că ar putea genera blocaje instituționale grave.

Aspectele pe care le-am invocat sunt doar unele generale, deoarece pe lângă susținerea propunerilor noastre anterioare, care nu au fost acceptate de către Ministerul Justiției, dar și ținând cont că au fost introduse prevederi noi, considerăm că sunt necesare discuții plene pe marginea proiectului de lege promovat.

Reiterăm că prezenta scrisoare nu trebuie apreciată ca fiind un aviz în sensul art.32-33 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și nu constituie o poziție asupra proiectului de lege, fiind doar parte a dialogului interinstituțional, iar mai multe detalii (e.g. previzibilitatea criteriilor de evaluare a performanțelor procurorilor, posibilitatea ca procurorii-șefi interimari să participe la concursul pentru calitatea de membru în colegiu, etc.) urmează a fi discutate la o eventuală ședință asupra căreia se va decide până la promovarea în continuare a proiectului de lege.

Cu respect,

**Membrii Consiliului Superior
al Procurorilor, procurori detașați**

Inga FURTUNĂ *semnat*

Eduard VARZAR *semnat*

Andrei ROȘCA *semnat*

Constantin ȘUȘU *semnat*

Angela MOTUZOC *semnat*

Propuneri la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor)

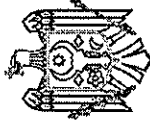
	Redacția actuală în lege/proiectul de lege	Propunerea	Nota de argumentare
1	<p>Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură art. 69 alin. (2) va avea următorul cuprins „Din Consiliul Superior al Procurorilor face parte de drept Procurorul General”.</p>	<p>Se propune abrogarea art. 69 alin. (2) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.</p>	<p>Prezența Procurorului General în componența Consiliului Superior al Procurorilor nu aduce plus valoare Consiliului, și diminuează din independența și imparțialitatea membrilor CSP, în special a celor din rândul procurorilor. Întrucât o bună parte din decizii, CSP le adoptă/respinge la solicitarea Procurorului General (asigurarea interimatelor la funcțiile de procuror-șefi; suspendarea din funcție a procurorilor în privința cărora au fost pornite cauze penale etc), este crucial de a respecta secretul deliberării, iar Procurorul General să nu cunoască care membri CSP au susținut sau au fost împotriva deciziei sale, pentru a exclude eventual orice răzbunare împotriva membrilor CSP care nu au fost loiali Procurorului General (în special a membrilor CSP din rândul Procurorilor care la finele mandatului urmează să revină în</p>

<p>organele Procuraturii) sau orice influență necorespunzătoare.</p>		<p>2</p> <p>Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură art. 74 alin. (3) actualmente are următorul cuprins „Membrii Consiliului Superior al Procurorilor reprezentanți ai societății civile primesc o indemnizație lunară în mărime de 50% din salariul mediu al membrilor Consiliului Superior al Procurorilor aleși din rândul procurorilor”.</p>	<p>Se propune expunerea art. 74 alin.(3) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură în următoarea redacție: „Membrii Consiliului Superior al Procurorilor reprezentanți ai societății civile primesc o indemnizație lunară în mărime de 100% din salariul mediu al membrilor Consiliului Superior al Procurorilor aleși din rândul procurorilor”.</p>	<p>1) Volumul de muncă în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor este repartizat proporțional la toți membri (cu excepția membrilor de drept, care nu au în examinare proceduri disciplinare sau adresări/petiții ale cetățenilor). Prin urmare este inechitabil și discriminatoriu faptul că Membrii Consiliului Superior al Procurorilor reprezentanți ai societății civile primesc o indemnizație lunară în mărime de 50% din salariul mediu al membrilor Consiliului Superior al Procurorilor aleși din rândul procurorilor, la un volum de muncă egal cu ultimii, unicul factor determinant la stabilirea salariului fiind doar cel că primii vin din societatea civilă.</p> <p>2) Unul din argumentele la stabilirea indemnizației de 50% este că membrii CSP din rândul societății civile pot activa în paralel în cadrul Asociațiilor Obștești. De menționat că în conformitate cu art. 69 alin. (9) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, Membrii Consiliului Superior al Procurorilor, cu excepția</p>
--	--	---	---	---

<p>membrilor de drept (Ministrul Justiției, Avocatul Poporului, Președintele CSM, Procurorul General), nu pot exercita o altă activitate remunerată, afară de cea didactică, de creație, științifică, sportivă sau în cadrul asociațiilor obștești. Prin urmare membrii CSP din rândul procurorilor în egală măsură beneficiază de această facilitate, însă își păstrează un salariu deplin în proporție de 100%.</p> <p>3) Unul din argumentele aduse de membrii CSP din rândul procurorilor au fost că dacă membrii CSP din rândul societății civile tind să obțină un salariu deplin de 100%, acestora urmează să li se interzică activitatea în cadrul Asociațiilor Obștești. Această formulă este una inoportună și expune factorilor de risc și vulnerabilității din următoarele motive: a) membrii CSP din rândul societății civile reprezintă interesul public al societății civile în CSP, asigurând un echilibru între interesul procurorilor și cel al societății civile, prin urmare este crucial și firesc de a permite activitatea acestora în continuare în cadrul asociațiilor obștești, cu condiția ca aceasta să nu</p>		
---	--	--

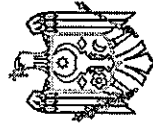
			<p>fie în detrimentul activității în cadrul CSP; b) membrii CSP din rândul procurorilor beneficiază de mai multe garanții sociale, cum ar fi garantarea unui loc de muncă în procuratură la expirarea mandatului, pe când membrilor CSP din rândul societății civile la expirarea mandatului nu li se oferă nicio garanție socială, prin urmare e firesc ca aceștia să aibă posibilitatea implicării în perioada mandatului în cadrul Asociațiilor Obștești, ca la expirarea mandatului să aibă toate premisele de a continua activitatea în societatea civilă.</p>
--	--	--	---

Digitally signed by Cebotari Andrei
Date: 2023.04.12 00:42:40 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**Membru Consiliului Superior al Procurorilor din rândul
societății civile ales de către Parlamentul Republicii Moldova
Andrei CEBOTARI**

Digitally signed by Balmuș Svetlana
Date: 2023.04.12 09:28:54 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**Membru Consiliului Superior al Procurorilor din rândul
societății civile ales de către Președintele Republicii Moldova
Svetlana BALMUȘ**

AVOCATUL
POPORULUI
OMBUDSMAN

13 aprilie 2023

La Nr.

Nr. 04-3/28-900

din

Doamnei Veronica MIHAILOV-MORARU,
Ministru al justiției
secretariat@justice.gov.md

copie: adriana.dodon@justice.gov.md

Opinie

asupra proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor)
(număr unic 149/MJ/2023)

În rezultatul examinării repetate a proiectului de lege transmis spre avizare exprim acordul de excludere a Avocatului Poporului din componența Consiliului Superior al Procurorilor și comunic despre lipsa obiecțiilor din perspectiva respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Cu respect,

Ceslav Panico

Avocatul Poporului (Ombudsman)

Digitally signed by Panico Ceslav
Date: 2023.04.12 17:38:23 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Executor: Liudmila Zarișneac
Tel.: 060002681

15 martie 2023

Nr. 04-3/18-633

La Nr.

din

Doamnei Veronica MIHAILOV-MORARU,
Ministru al justiției
secretariat@justice.gov.md

copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Opinie

asupra proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor)
(număr unic 149/MJ/2023)

În rezultatul examinării proiectului de lege exprimăm acordul referitor la modificarea art. 69 alin. (2) din Legea cu privire la Procuratură nr. 3/2016 și excluderea Avocatului Poporului din componența Consiliului Superior al Procurorilor.

Menționăm că Avocatul Poporului în realizarea mandatului său se ghidează de un set de principii de funcționare agreate la nivel internațional, inclusiv în partea ce ține de raporturile cu autoritățile publice. Având în vedere aceste principii Oficiul Avocatului Poporului în repetate rânduri a insistat asupra incompatibilității Avocatului Poporului cu funcția de membru al CSP, motiv fiind principiile de independență și imparțialitate în baza cărora își exercită mandatul.

În acest context a fost solicitată Opinia de la Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale de Promovare și Protecție a Drepturilor Omului (ENNHRI).

În Opinia sa Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale de Promovare și Protecție a Drepturilor Omului a comunicat că având în vedere importanța cerințelor Principiilor de la Paris ale ONU, pentru Instituțiile Naționale de Promovare și Protecție a Drepturilor Omului de a fi oficiale și independente, cu adevărat nu este corect ca instituția Avocatului Poporului să fie inclusă în calitate de membru cu drept de luare a deciziilor în cadrul comisiilor responsabile pentru selectarea, numirea și/sau promovarea reprezentanților de stat, inclusiv în sistemul juridic și sistemul procuraturii.

În special, Principiile de la Paris (observațiile generale 1.2 și 1.6) prevăd că relația Instituțiilor Naționale de Promovare și Protecție a Drepturilor Omului cu autoritățile de stat ar trebui doar să aibă caracter consultativ și nu cu capacitate de luare a deciziilor. Acest lucru este esențial pentru independența și legitimitatea

percepută, precum și funcțională a unei Instituții Naționale de Promovare și Protecție a Drepturilor Omului.

Potrivit articolului 11 din Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), Avocatul Poporului are dreptul să asiste și să ia cuvântul la ședințele Consiliului Superior al Procurorilor, fără a fi necesară includerea lui în componența acestuia și fără a fi implicat în procesul decizional.

Subsecvent, această inițiativă coincide cu propunerea perfecționare a legislației promovate de Oficiul Avocatului Poporului, respectiv comunicăm despre lipsa obiecțiilor din perspectiva respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Cu respect,

**Ceslav PANICO
Avocatul Poporului (Ombudsman)**

Digitally signed by Panico Ceslav
Date: 2023.03.15 11:22:53 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Executor: Liudmila Zarișneac
Tel.: 060002681

Procuratura Republicii Moldova

Republica Moldova, MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73,
tel. (+373) 22-828-373, fax (+373) 21-828-375, e-mail: proc-gen@procuratura.md

11 aprilie 2023 nr.4-1d/23- 14
La nr. 03/2870 din 07.04.2023

Ministerul Justiției
Copie: Cancelaria de Stat

Procuratura Generală a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*) (**număr unic 149/MJ/2023**) remis pentru avizare repetată.

Verificând conținutul proiectului, constatăm că parțial propunerile și obiecțiile expuse anterior în avizul nr.4-1d/23-218,219 din 17.03.2023 au fost acceptate și materializate prin transpunere în proiectul definitivat, motiv din care susținem în continuare amendamentele propuse și prin urmare comunicăm următoarele:

La Art.II. – Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură

1. La pct.4 din proiect cu referire la modificările propuse la art.23 alineatul (2):

Astfel, nu este clară intenția autorului de abroga lit.c) din alineatul (2) al art.23 care prevede că în cadrul concursului, candidații sînt apreciați inclusiv în baza vechimii în funcția de procuror sau în alte funcții prevăzute la art. 20. Or, articolul 20 din Legea nr.3/2016 reglementează condițiile de a candida la funcțiile de procuror sau procuror-șef, inclusiv și obligativitatea vechimii în muncă necesare pentru a fi numită în funcția respectivă.

Prin urmare, nu susținem amendamentul de a abroga litera c) din alineatul (2) al art.23.

2. La pct.8 din proiect cu referire la modificările propuse la articolul 40 alineatul (1): .

Potrivit art.40 alin.(1) din proiect *Procurorul poate fi tras la răspundere disciplinară în baza sesizării privind faptele ce pot constitui abateri disciplinare depusă în termen de cel mult 3 ani de la data comiterii abaterii disciplinare*. Astfel, norma menționată reglementează că sesizarea în baza căreia poate fi tras la răspundere disciplinară procurorul poate fi depusă în termen de 3 ani de la data comiterii abaterii, dar **nu este reglementat și termenul în interiorul căruia procurorul poate fi tras la răspundere disciplinară**, or, având în vedere formularea propusă acesta poate fi și 4, 6... ani (*condiția fiind doar depunerea sesizării în termen de cel mult 3 ani*), ceea ce considerăm că nu este judicios.

În acest sens, pertinente sunt și constatările Curții Constituționale din Decizia nr.92 din 21 septembrie 2017: „ 24. În același timp, termenele de prescripție au mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea raporturilor juridice prin stabilirea unui termen pentru acțiuni, să protejeze potențialii făptuitori de plângerile tardive, care pot fi greu de contracarat, și să prevină orice injustiție ce ar putea să apară dacă instanțele

ar fi chemate să se pronunțe asupra unor evenimente care au avut loc în trecutul îndepărtat în baza unor probe care ar putea fi considerate ca fiind nesigure și incomplete din cauza trecerii timpului (Stubbings și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 22 octombrie 1996, §51).”.

Totodată, în circumstanțele în care proiectul nu prevede un termen de prescripție de tragere la răspundere disciplinară a procurorilor și în interiorul căruia pot fi aplicate sancțiunile disciplinare, care având în vedere formularea propusă pot fi aplicate oricând, fără termen se constată o *situație incertă*, care poate genera interpretarea diferită a legii, iar norma propusă **nu corespunde celor 3 criterii de calitate a normei de drept**.

Astfel, referindu-se la calitatea normei de drept, Curtea Constituțională în Hotărârea nr.26 din 23.11.2010 a statuat:

„Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție.”.

Totodată, prin Hotărârea nr.23 din 06.09.2013 Curtea Constituțională a punctat, că „*În virtutea principiului statului de drept, este necesar a asigura, pe cât este posibil, protecția persoanei față de intervențiile autorităților publice.*”

În acest sens este elocventă și jurisprudența CtEDO, conform căreia „...legea trebuie să fie accesibilă persoanei în cauză și să fie previzibilă sub aspectul consecințelor sale” (a se vedea și *Hotărârea Amann împotriva Elveției, par.50*).

În sensul Convenției, o normă juridică trebuie să îndeplinească două condiții suplimentare: să fie accesibilă oricărei persoane, lucru care se realizează, de regulă, prin publicare; să fie enunțată cu claritate, astfel încât orice persoană să poată, în mod rezonabil, să își conformeze conduita cunoscând consecințele juridice ale faptelor sale. Această ultimă condiție nu este îndeplinită, spre exemplu, atunci când norma legală nu prevede cu suficientă claritate condițiile în care autoritățile statale pot să ia o anumită măsură, precum și mijloacele de verificare a îndeplinirii condițiilor. În lipsa unor garanții procedurale, simpla existență fizică a normei legale nu este suficientă pentru a fi calificată drept lege, în sensul Convenției.

Având în vedere cele expuse, nu susținem amendamentul menționat și propunem la art.40 alin.(1) din Legea nr.3/2016 textul „1 an” a-l substitui cu textul „2 ani”, iar alineatul (2) a-l lăsa în redacția actuală.

3. La pct.10 din proiect cu referire la modificarea art.54 din Legea nr.3/2016:

3.1. Considerăm că nu este o soluție viabilă propunerea de a modifica termenul pentru care poate fi dispusă delegarea procurorului (cu acordul acestuia) de la 24 luni la 12. (*art.54 alineatul (2)*).

Astfel, în cazuri obiective (neorganizarea concursului pentru ocuparea funcțiilor vacante, în cazul procuraturilor aflate în zone neatractive din punct de vedere economic și social, ...ș.a.), temeinic justificate, delegarea procurorilor pentru o perioadă de până la 24

luni, cu acordul acestora, ar fi o soluție pentru necesitatea asigurării bunei funcționări a procuraturii.

3.2. Potrivit modificărilor propuse la alineatul (7) al art.54 din proiect se reglementează că *la expirarea termenului pentru care a fost detașat, procurorul preia funcția deținută anterior până la detașare sau, cu consimțământul său, i se oferă o altă funcție de procuror vacantă ori echivalentă cu cea deținută până la detașare...*”.

Menționăm că alineatul (7) al art. 54 nu corespunde condițiilor de claritate și previzibilitate impuse unui act normativ și nu oferă o claritate cu referire la cazurile în care procurorii detașați anterior au deținut funcții de conducere.

Astfel, având în vedere formularea normei menționate s-ar interpreta că la expirarea termenului pentru care au fost detașați procurorii preiau funcția deținută anterior inclusiv și funcțiile de conducere (procuror-șef) și doar cu consimțământul său i se oferă o altă funcție echivalentă, inclusiv de procuror-șef.

În circumstanțele expuse proiectul nu oferă răspuns cum se va proceda în cazul în care procurorul anterior până la detașare a deținut funcția de procuror-șef, care la expirarea termenului pentru care a fost detașat deja este ocupată, iar procurorul detașat nu consimte să i se ofere o altă funcție de procuror vacantă ori echivalentă cu cea deținută până la detașare.

În aceeași ordine de idei, având în vedere că autorul a acceptat propunerile argumentate expuse de către Procuratura Generală și Consiliul Superior al Procurorilor în avizele anterioare (reflectate și în Sinteza obiecțiilor și propunerilor) cu referire la aceste amendamente, în rezultat fiind excluse din proiectul definitivat (*art.25 alineatul (5) și art. 76 alineatul (4)*), considerăm judicios de a menține în vigoare redacția actuală a alineatului (7) al art.54 care este clar și previzibil.

4. La pct.23 din proiect cu referire la articolul 89² din proiect:

Potrivit proiectului Legea nr.3/2016 se completează cu articolul 89² care reglementează procedura de răspundere a inspectorului din Inspecția procurorilor. Astfel, articolul reglementează că procedura disciplinară în privința inspectorului poate fi pornită în baza sesizării inspectorului-șef a membrului Consiliului Superior al Procurorilor, a procurorului sau a asociației profesionale a procurorilor și sancțiunea disciplinară se aplică prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor. Prin urmare, articolul reglementează procedura de sesizare și de aplicare a sancțiunii disciplinare și este lacunar în partea ce ține de procedura și persoanele responsabile de examinarea/investigarea sesizării cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare depuse împotriva inspectorului din Inspecția procurorilor.

Considerăm necesar a completa proiectul cu reglementări la acest capitol.

În avizul nr.4-1d/23-2018 din 17 martie 2023 la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*) (număr unic 149/MJ/2023), Procuratura Generală a propus *inter alia* următoarele modificări la Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură:

5. La articolul 18 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură a fost propus:

- alineatul (3), la final se completează cu următorul cuprins: „La darea acordului, Consiliul Superior al Procurorilor urmează să verifice întrunirea condiției prevăzute la alin.(1) privind experiența în funcția de procuror.

- alineatul (4) la final se completează cu următorul cuprins:

„În cazul pierderii încrederii, Procurorul General dispune prin ordin încetarea exercitării mandatului adjunctului Procurorului General, cu acordul scris al Consiliului Superior al Procurorilor.”

Potrivit sintezei, autorul proiectului nu a acceptat modificările propuse la art. 18 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, indicând că excluderea participării CSP la numirea în funcție a adjunctilor Procurorului General contravine art.125 alin.(3) din Constituție, din motiv că în ierarhia sistemului Procuraturii, adjunctii Procurorului General sunt inferiori acestuia din urmă.

Astfel, considerăm că prerogativa discreționară la alegerea efectivă a adjunctilor Procurorului General urmează să aparțină Procurorului General, iar rolul CSP urmează să se rezume la aprecierea întrunirii cerințelor legale de către adjunctii Procurorului General sub aspectul întrunirii condiției prevăzute la art.18 alin.(1) privind experiența în funcția de procuror.

În acest context, reținem că, potrivit pct.76 din Decizia de inadmisibilitate nr. 149 din 30 septembrie 2021, Curtea Constituțională a iterat: „**Adjuncții Procurorului General sunt numiți de acesta, fără concurs, pe baza încrederii personale.** De asemenea, împreună cu Procurorul General, aceștia sunt **conducători ai Procuraturii**, iar în cadrul procesului-penal au statut de **procurori ierarhici** ai tuturor procurorilor, cu excepția Procurorului General.”

Subsecvent, potrivit art.12 alin.(1) din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură, „(1) Procurorul General și adjunctii acestuia, conform competențelor stabilite, sânt conducători ai Procuraturii. [...]”

Rațiunea alegerii adjunctilor Procurorului General de către Procurorul General pe baza încrederii personale cu implicarea în acest exercițiu a CSP doar sub aspectul constatării întrunirii condiției privind experiența în funcția de procuror, este justificată și derivă din necesitatea asigurării unei sinergii între conducătorii Procuraturii care împreună urmează să realizeze într-un mod pozitiv sarcinile și obiectivele instituționale, pentru a atinge cele mai înalte rezultate.

Mai mult, reiterăm că pentru activitatea și rezultatele obținute de Procuratură poartă răspundere managerială în corespundere cu prevederile art.4 alin.(2) din Legea Nr. 229/2010 - Managerul entității publice, adică Procurorul General. Anume din aceste motive, Procurorul General urmează să dețină o **prerogativă exclusivă de apreciere a calităților manageriale/organizatorice a persoanelor numite în calitate de adjuncți ai Procurorului General** fără ca acest proces să fie obstrucționat de către CSP. Este inadmisibil și absolut inechitabil ca CSP să aibă dreptul de a respinge adjunctii Procurorului General propuși de către Procurorul General, pentru motive subiective, în condițiile în care CSP nu poartă nici o responsabilitate pentru profesionalismul, calitățile manageriale și activitatea de mai departe a acestora.

Totodată, considerăm întemeiat să existe temei legal în baza căruia Procurorul General să-și poată demite adjunctii din funcțiile deținute în cazul în care pe parcursul activității desfășurate de ultimii, Procurorul General își pierde încrederea ei.

Or, lipsa unor mecanisme viabile de demitere a adjunctilor Procurorului General și menținerea în funcție pentru o perioadă de 7 ani (durata mandatului Procurorului General) a unui adjunct al Procurorului General față de care Procurorul General și-a pierdut încrederea, este contrară scopului urmărit la numirea în funcție a acestuia din urmă și a principiilor buneii guvernări instituționale.

6. În avizul nr.4-1d/23-2018 din 17 martie 2023 la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*îmbunătățirea mecanismului de selecție, evaluare și răspundere disciplinară a procurorilor*) (număr unic 149/MJ/2023), Procuratura Generală a propus *inter alia* următoarele modificări la Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură:

1. La articolul 27¹ din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură a fost propus:

- alineatul (2) a-1 reda cu următorul cuprins:

„(2) În cazul vacanței funcției de procuror-șef al procuraturii, adjunct al procurorului-șef al procuraturii, procuror-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale sau adjunct al procurorului-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale, Consiliul Superior al Procurorilor, în termen de până la 6 luni, propune Procurorului General în condițiile prezentei legi, candidatul pentru numirea în această funcție.

- alineatul (3) a-1 abroga.

Potrivit sintezei, autorul proiectului nu a acceptat propunerea de abrogare a alineatului (2) și (3) din articolul 27¹ indicând că, acest fapt ar contraveni Constituției prin încălcarea art.125 alin.(3) potrivit căruia „Numirea, transferarea, promovarea și demiterea procurorilor ierarhic inferiori se efectuează de către Procurorul General, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor.”

S-a mai indicat că, excluderea CSP-ului din spectrul de subiecți de a decide modul de ocupare a funcțiilor de conducere din cadrul Procuraturii ar presupune o încălcare a prevederilor de garant al independenței procurorilor conferit CSP.

Cu privire la argumentele expuse de către autor *supra*, iterăm următoarele:

Prevederile art.125 alin.(3) din Constituție, prevăd implicarea CSP-ului în exercițiul de - „numire a procurorilor ierarhic inferiori”.

În acest context, este necesar a nu confunda instituția numirii în funcție a procurorilor cu cea de asigurare a interimatului.

Este de menționat că, art.25 din Legea 3/2016 cu privire la Procuratură, dezvoltă reglementările ce vizează numirea în funcție a procurorilor/procurorilor-șefi după cum urmează:

(1) Numirea în funcțiile de procuror, procuror-șef al procuraturii, adjunct al procurorului-șef al procuraturii, procuror-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale sau adjunct al procurorului-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale se face prin ordinul Procurorului General, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor.

Alineatul (4) al aceluiași articol prevede că, „Mandatul de procuror-șef al procuraturii, cel de adjunct al procurorului-șef al procuraturii, cel de procuror-șef al

subdiviziunii Procuraturii Generale și cel de adjunct al procurorului-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale este de 5 ani. Aflarea în aceeași funcție a acestora nu poate depăși 2 mandate consecutive. La încheierea mandatului, persoanei i se propune numirea, fără concurs, în una din funcțiile vacante de procuror, cu excepția funcției de procuror-șef.

Prin urmare, norma constituțională obligă participarea CSP-ului la exercițiul de numire în condițiile legii (prin organizarea unui concurs – art.24 din Lege) în funcție de „procuror-șef al procuraturii, adjunct al procurorului-șef al procuraturii, procuror-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale sau adjunct al procurorului-șef al subdiviziunii Procuraturii Generale” pentru un mandat de 5 ani.

În contradicție, art.27¹ din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, reglementează „Asigurarea interimatului.” În acest sens, opinăm asupra faptului că asigurarea interimatului unei funcții vacante de procuror conducător nu presupune numirea „procurorului” în funcția de procuror-șef/adjunct al procurorului-șef. Procedura dispunerii exercitării interimatului funcției de procuror-șef/adjunct al procurorului-șef de către Procurorul General este exceptată de la reglementările privind ocuparea funcțiilor (ocuparea funcției în urma desfășurării concursului organizat de CSP.)

Această excepție rezultă din natura „interimatului” - soluție temporară care asigură exercitarea pentru o perioadă de timp a funcțiilor de către o altă persoană decât titularul.

În context, sunt relevante statuările Curții Constituționale din Hotărârea nr.9 din 21 mai 2013 în care forul constituțional a reținut că rațiunea dispunerii interimatului rezidă în depășirea situației create ca urmare a imposibilității exercitării atribuțiilor de către titularul mandatului și în evitarea unor perturbații în activitatea acestei instituții (HCC nr. 9 din 21 mai 2013, § 69).

Cu titlu de exemplu prezentăm redacția actelor administrative individuale emise privitor la asigurarea interimatului funcției de procuror-șef. Astfel, Procurorul General în temeiul art.27¹ din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură prin ordinul său, Ordonă: „[...] Dispunerea exercitării interimatului funcției de procuror-șef ...[...].

Totodată, CSP prin Hotărâre, „Hotărâște: A aproba interimatul funcției de procuror-șef [...]”¹

Se atestă astfel că nici CSP și nici Procurorul General în temeiul normelor în vigoare, nu operează cu noțiunea de „Numire în funcție de procuror-șef interimar”, însă dispune asigurarea interimatului acestei funcții. Iterăm că, numirea în funcție poate avea loc doar în urma desfășurării unui concurs și doar pentru un mandat prevăzut de lege (în speță - 5 ani).

În aceeași optică, opinăm asupra faptului că, scopul instituirii interimatului este unul temporar, întru evitarea unor perturbații în activitatea instituției și depășirea situației create ca urmare a imposibilității exercitării atribuțiilor de către titularul mandatului.

Cu privire la oportunitatea propunerilor indicate, reiterăm că, dispozițiile alineatului (2) și (3) din art.27¹ reduc de o manieră absolută rolul Procurorului General, în calitatea sa de manager principal al Procuraturii, la asigurarea efectivă a interimatului funcțiilor de procuror-șef al procuraturii sau adjunct al procurorului-șef devenite vacante.

Astfel, se atestă că în prezent rolul Procurorului General, în calitatea sa de manager principal al Procuraturii, la asigurarea efectivă a interimatului funcțiilor este unul declarativ

¹ <https://csp.md/sites/default/files/2022-08/127.%20Hot.%20aprobarea%20interimat%20Zanevici.pdf>

și formal iar CSP exercită o activitate improprie acestuia, procedura căreia (*modul de selectare a procurorului, obținerea acordului procurorului, criteriile în baza cărora este ales procurorul*) nu este reglementată de lege.

Mai mult, reiterăm că pentru activitatea și rezultatele obținute de Procuratură în general și de către procurorul-șef interimar /adjunctul procurorului-șef interimar desemnat de CSP, în particular, poartă răspundere managerială în corespundere cu prevederile art.4 alin.(2) din Legea Nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern - Managerul entității publice, în speță Procurorul General. Potrivit alineatului (1) al art.4 din legea prenotată, „(1) Principiile bunei guvernări sunt transparență și răspundere, economicitate, **eficiență și eficacitate, legalitate și echitate, etică și integritate în activitatea entității publice.**

Așadar, prerogativa de asigurarea a interimatului urmează să aparțină în exclusivitate Procurorului General, iar CSP urmează să-și realizeze atribuțiile constituționale prevăzute la 125¹ alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, potrivit căreia, „*Consiliul Superior al Procurorilor asigură numirea, transferarea, promovarea în funcție și aplicarea măsurilor disciplinare față de procurori.*”

Revenind la prevederile Constituționale iterate *supra*, și prevederile art. 70 alin. (1) lit.g) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, se atestă că, asigurarea interimatului în calitate de soluție temporară, reprezintă o activitate improprie a CSP-ului, ultimul urmând să asigure numirea (*a nu se confunda cu asigurarea interimatului*), transferarea, promovarea procurorilor, motiv pentru care propunerile *de lege ferenda* se rezumă la reglementarea legală privind îndeplinirea de către CSP a rolului său constituțional - de asigurare în termen cât mai restrâns (spre exemplu: de până la 6 luni de la devenirea vacantă a funcției de procuror-șef sau adjunct al procurorului-șef), a numirii în aceste funcții a procurorilor corespunzători în condițiile legii.

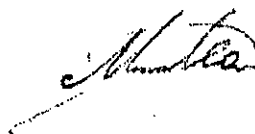
Cu privire la redacția alin.(4) al art.27¹ propusă de autor în sinteză, indicăm următoarele.

În condițiile în care funcția vacantă nu va fi ocupată în condițiile legii în termen de 6 luni din diverse motive, există riscul ca Procuratura să rămână fără conducător, or, redacția prevederilor art.27¹ alin.(4) din proiect limitează durata maximă a interimatului la termenul de 6 luni. Prin urmare, după expirarea a 6 luni, Procuratura care a fost condusă de un procuror-șef interimar riscă să rămână fără conducător. Interpretarea *stricto sensu* a textului propus la alin.(4) art.27¹ relevă imposibilitatea asigurării interimatului chiar și de către o altă persoană decât cea care a exercitat interimatul timp de 6 luni. Aplicarea acestei norme în practică comportă riscuri ridicate cu privire la asigurarea funcționalității Procuraturilor în cazul vacanței funcției de conducere.

Având în vedere cele expuse conchidem asupra necesității de modificare a art.27¹ în sensul în care să acorde Procurorului General prerogativa exclusivă la dispunerea asigurării interimatului funcției de procuror conducător, până la ocuparea funcției în condițiile legii.

Cu respect,

Procurorul General interimar

Ion MUNTEANU